

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.
 „1/2” 1 „ 60 „
 „1/4” — 90 „

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.
 „1/2” 3 „
 — 0 —

Numeri singuratici se vând
 în Cluj cu 5 fileri. Într'alte
 locuri cu 6 fileri.

RĂVAȘUL

INSERȚIUNILE

se plătesc după mări-
 mea locului ce ocupă;
 fiecare cm. □ costă o-
 dată 10 fil., de 2 ori
 8 fil., de 3 și mai multe
 ori 6 fileri.

— 0 —

ADRESA:

„RĂVAȘUL”
 CLUJ, — KOLOZSVÁR
 6. JÓKAI-UTCZA 6.

Editor și redactor resp.: PETRU P. BARIȚIU

Apare în fiecare Sâmbătă

Intemeietorul foii: Dr. E. DĂIANU

Pentru biserică.

Când ne apropiem de un sat, cu trenul de pildă, în sborul lui năpraznic, ni-se zugrăvește cam aceeași icoană, totdeuna. După dealuri și văi privirea noastră zărește de odată, într'o așezătură o grupă de pomi, dintre cari, încet-încet se ivește o figură albă, surie, strălucitoare ori roșietică, ea se înalță, ca un deget arătător spre cer. Este turnul bisericii sau biseriței. După aceea vedem, pe rînd, și alte clădiri, cari ca și niște pete alburii se ivesc din pânzătura icoanei, ce ni-se deschide largă înaintea ochilor. Și când trecem departe, și pierdem din zăre, și una și alta, mai pe urmă vedem earăși acel turnuleț al bisericii, care ne-a întimpinat dintru început. Și ca cel din urmă semn de salutare și de despărțire, de acel locaș al vieții, ce să chiamă sat, ne mai tremură în zărea vederei semnul împrejmuț de raze al sfintei cruci...

Icoana aceasta, așa de deasă în viață, tuturor celor ce călătoresc cu ochii deschiși, s'a repetit și se repeteste și în cursul vremurilor. Istoria ne arată că la începutul societății civilizate este biserică. Istoria neamului nostru mai ales ne vedește aceasta icoană grăitoare a dezvoltării omenestii.

Că neamul nostru s'a zămislit deodată cu legea creștină pe aceste plaiuri. Întăiu în taină; în ascunzișurile munților; în crepăturile stâncilor, prin plaiurile înalte ale carpaților, prin vîrfurile munților. Acolo s'a sevîrșit cultul creștinesc și s'a deschegat ființa morală a neamului românesc. Capul ceteilor închegate în societate, după lipsele

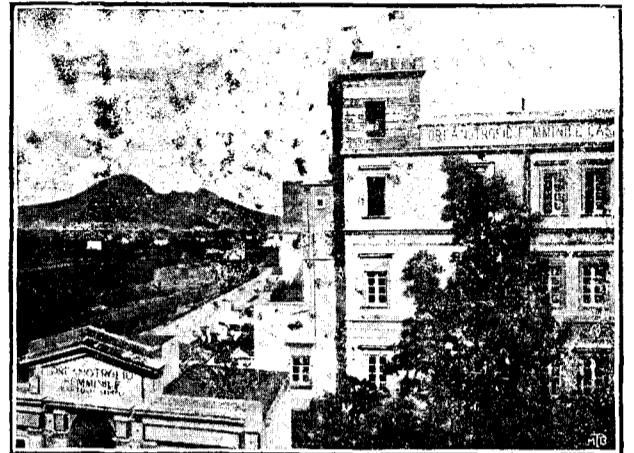
de rînd și împrejurările locului, a fost *părintele*, popa, preotul; și locul manifestării publice a acestei societăți a fost biserica. —

Încetul cu încetul biserica s'a întărit și s'a înstăpânit pe o viață mai dezvoltată. Sate și preoți, comunități omenestii și bisericestii, au tost închegarea neamului în depărtatele veacuri. Și când vremile s'au îmbunătățit în bunăstarea bisericilor și a vieții bisericestii s'a arătat toată bunătatea stărilor. S'au întemeiat episcopii proprii, și astfel ni-s'a început viața în stat. Ear când vremurile s'au înrăutățit, biserica s'a făcut cel din urmă scut de apărare și scăpare. Ea ne-a mântuit comorile cele mai scumpe. În umbra ei ni-s'au mântuit datinile, în scutul ei ni-s'a păstrat întovărășirea și legătura socială, la altarul ei s'a mântuit limba noastră și de acolo am primit toată mângăierea vieții năcăjite.

Mersul acesta al lucrurilor se vedește și azi înaintea ochilor nostri. În *Macedonia* frații nostri aproape pieriți, în biserică reînvie, lângă biserică se deșteaptă, prin biserică își reclamă dreptul vieții. E o luptă pentru a fi sau a nu fi, care se petrece acolo în forma unei reclamațiuni bisericestii, pentru care se varsă sânge și se sting vieți. În *Basarabia* tot asemenea cel dintăi semn de viață al fraților, cari se credeau morți și au înviat, este reîntroducerea limbei lor în biserică.

Precum pruncul nou născut prin biserică se însemnează în cartea celor vii, tot prin biserică se vestește și reînvierea neamului, ce era socotit mort.

Dar ce să umblăm așa departe? — La noi înșine avem pilda cea mai vie.

Așezăminte de îndreptare morală în «Valle di Pompei»

Din biserică și prin biserică a pornit toată mișcarea vieții noastre, proprii naționale și când s'a zăticnit, cu sila, acolo în biserică s'a mântuit, s'a păstrat pentru timpuri mai bune. Așa a fost și așa va fi. Când toate ni-s'ar lua, biserica ne-ar rămânea și ea va ști să suplinească toate cele pierdute, ca *sufletul* să ni-l susțină viu.

Eată de ce alduit este tot gândul, ce se îndreaptă spre biserică și mare este toată fapta, ce se săvârșește pentru ea. Mare lucru a săvârșit Vlădica Bob, că ne-a făcut biserici la orașe și a închegat în jurul lor societatea, care fără biserică trebuia să se macine. Alături cu Bob se vor număra bărbați ca Ștefan *Havași*, cari și-au jertfit toată averea lor pentru întărirea bisericii într'un loc însemnat ca Clujul. Și mare faptă românească fac toți aceia, cari asemenea bunului Român *Belloescu*, întăresc cu avutul lor fortăreața aceasta, cea dintăi și cea din urmă a noastră; mare faptă fac toți aceia, cari ca și sătenii nostri din jurul Clujului dau din puținul lor

FOIȚA RĂVAȘULUI

Dintr'un ziar.

16 Ianuarie 1906.

Pe paginile precedente am dat caricatura omului încrezut și vanitos. Am încercat să ironizez pofta lui de a se impune tuturor. Sufletul lui îmi părea un suflet stricat.

Regret ce am făcut. În cele din urmă toți suntem vinovați (?) de sentimentul vanității și al încrederii. Și dau mulțumită lui Dumnezeu, că e așa. Incep a înțelege, că fără de acelea două sentimente, pasiuni, aproape nimica nu s'ar fi săvârșit din operele și ideile cele mari, din a căror beneficiu trăim astăzi sute și mii. Fie că-s slăbiciuni, dar sunt slăbiciuni binefăcătoare. Ei ce ar face omenimea fără de sumedenia de societăți filantropice și umanitare, de cari mișună, trebuie să mișune, în ziua de azi toate centrele de cultură! Societățile pentru a împodobi un pom de Crăciun celor săraci, societățile contesei Ap-ny, cari țin chilli de încălzit, mai în toate străzile capitalei, societățile pentru apărarea animalelor... etc. Ce sublim e să vezi, cum pisicele bătrâne, babele, au un parc, anume pentru ele întocmit pe un vast coperiș de casă, cu confort european! Spuneți ce ne-am ști face fără de toate acestea? Așa, că am fi de rușinea și ocară lumii civilizate?

Vedeți de aceasta rușine și ocară ne scapă vanitatea și șoția ei. Indrăznesc a zice, că pomenitele societăți au de fondator pe Majestatea sa

vanitatea. Explic-bucuros. Treaba se întâmplă cam în chipul următor:

Renumita d-nă X. sau de toți stimata princesă Z. voiesc în ruptul capului să exercite milă și filantropie. Fliște avizate la acestea se găsesc cu droaia. S'au și constituit deja o mulțime de societăți pentru ajutorarea lor. Aș, ce ispravă face ele? se cugetă d-na X. ori princesă Z. Nimic în lume! Vezi bine, le-ar fi și nu știu cum să între ele în atari societăți, unde nu pot să-și despacheteze dubă voia lor nobilele intenții. E atât de greu, când ești supus la alții. Mai mult de nevoe, decât de voe. d-nele X. ori Z. vor născoci un nou fel de societate, în care ele, ajungând firește în frunte, vor putea să desfășure tot zelul lor și vor putea să esceleze cu tot devotamentul lor pentru cauză. Vor fonda, și iară firește, vor direge prin urmare societăți; de cari nu mai există, dar cari sunt tot atât de indispensabile. Vor găsi o nouă variantă pentru manifestarea filantropiei:

Societățile înșirate deja.

17 Ianuarie 1906.

Resfoesc numerii din anul trecut ai «Luceafărului». Nu apucasem a-i ceti la vreme, fiind atunci foarte ocupat cu... hm, cui sunt eu dator cu scuze? Vorbă să fie, îi resfoesc. Spicuiind a lene prin feluritele lucrări, dau cu bucurie peste nu știu a cătea Scrisoare Romană, iscălită D. Zamfirescu. În marea de bucăți curate poetice, proza vioaie îmi atrage atenția. O citesc lacom.

La tot pasagiul poposesc o leacă și exclam vioi și eu de seninul scrisorii: bun. Un singur pasagiu mă izbește: Domnul Zamfirescu nu primește de loc influințe dialectale în stilul literar.

Dânsul are credința, că prin aceasta graiul scriitorului cutare și cutare nu ar fi înțeles de obștea cetitorilor.

Ajuns aici nu am mai zis: bun. În chestia aceasta eu de mult aveam formulată convingerea mea, pe care, dat fiind prilejul, o spun numai decât.

Eu cred, că necontenitele plângeri despre limba noastră literară, încă nici acum pe deplin formată, au de izvor faptul, să zicem principiul, pe care îl susține și d-l Duiliu Zamfirescu, în materia din chestie. Adecă: escluzivismul, intoleranța, ce stăpânește pe unii scriitori față de ori ce fel de provincialism. Pe când, însași realitatea ne arată, că sărăcia limbei literare, în expresii cuvinte și termini, pe toți scriitorii de samă spre particularitățile graiurilor din deosebite ținuturi i-a îndreptat. E meritul noului curent popular național în literatură, că ținând a-și recruta cetitori din cele mai largi strate ale societăți și ținând «a vorbi pe înțelesul tuturor», generalizează o grămadă de provincialisme, care de care mai frumoase. Nevoia firească și înțelegerea adevăratelor interese ne-a îndemnat să zicem: făgăduiesc, îngădui, slăvesc. Nu numai neologizmele zăpăcite voiam să le dăm afară cu aceasta, ci și să ne imobgățim limba cu podoabă și cu mlădiere.

Procesul acesta de asimilare s'a și săvârșit deja în unele părți. Scriitori din România au izbutit să încetățenească cu măiestrie multe particularități de limbă din ținuturile lor. Față de acest fapt împilnit rămâne o singură datorință: să porceadă pe aceasta cale și scriitorii din Ardeal. Cărtelile împotriva ardelenizmului vor resuna de bună samă, în preajma acestei încercări. Băști-

pentru întărirea bisericii române în câte un oraș unguresc ca Aiudul.

Biserica ne leagă la olaltă și cu D-zeu. Ea este puntea vremilor și a veșniciei. Ea este scutul singuraticilor și a neamurilor. Pentru ea să jertfim, că prin ea trăim și cu ea perim. Până ne iubim biserica, ne iubim viața. Ca și întemeietorul ei biserica poate zice: Eu sunt calea adevărului și viața!

Crestături.

— **Armele preotului** în veacul al 20-lea, este un studiu, cum am spus, care ar trebui să-l cetească și să-l adâncească fiecare preot. Scoatem din el o parte, care privește *stilul și limba*, fiindcă în punctul acesta greșesc cei mai mulți. Eată ce zice Episcopul Cremonei:

»Am spus mai sus, că în știință și cultură trebuie să fim oamenii zilelor noastre, firește, amăsurat puterilor, de cari dispunem și conform trebuințelor societății, în care avem să ne împlinim misiunea. Dar aceasta nu e de ajuns. Dacă vrem să fim înțeleși, trebuie și în *formele scrierii și ale vorbirii să fim oamenii zilelor și ai societății noastre*. A folosi în zilele noastre și în societatea noastră limba vremurilor îndepărtate, forme învechite și îngropate, termini *școlastici*, cari înainte de veacuri erau clari și eselenți, dar acum sunt scoși din uz și majoritatea cetitorilor și ascultătorilor nu-i înțeleg; a scrie într'un stil *greoiu academic*: însemnează a te izola de lumea, pe care voim a o lumina și a o câștiga, însemnează a fi ascultat și înțeles de puținii, cari n'au trebuință să o facă aceasta, pentru că aparțin clerului, ori au făcut studii serioase în științele ecleziastice.

Limba și stilul se schimbă cu timpul, ca moda în îmbrăcăminte. Cel ce s'ar îmbrăca astăzi ca moșii noștri de acum o sută de ani, s'ar face de răs. Asemenea și acela, care ar voi să scrie ori să vorbească ca în secolul XVI. Sfinții Agustin și Ambrozii, și Ioan Crisostom, au vorbit și au scris cum era obiceiul în secolul al patrulea în Mailand, (Se vede că traducătorul are înaintea sa, nu originalul italian, ci o traducere nemțească, Mailand e Milano, Mediolanum «Răvașul») Hippo și Constantinopole. Sfântul Toma și Bonaventura cum era obiceiul în veacul XIII. Pentru vremurile lor au fost *oameni moderni prin eminentă*. Dar dacă ar trăi astăzi, ar trebui să-și schimbe stilul și vorba...

Să ne ferim deci de întrebuintarea anumitelor forme *crystalizate*, escelente pentru alte vremuri, și bune și astăzi pentru noi, preoții, dar pentru lumea modernă de nici o însemnătate, fiindcă cultura de astăzi nu le cunoaște și nu le respectă. Să nu ne îmbrăcăm adevărurile în forme învechite, cari celor ce ne cutesc ori ne ascultă nu le spun nimica. Să le conservăm numai ca mijloace sigure pentru stabilirea și conservarea exactității și integrității învățăturilor creștine, întocmai cum păstrăm în cutii piatrile cele scumpe, ear laicului să i-le comunicăm în limba, pe care el o înțelege!..«

nașii — de obicei veneticii se mândresc cu acest »epitet« — vor țipa, că dacă chiar e vorba să generalizezi provincializme, numai cele din Regat au îndreptățire să se generalizeze. Vor invoca motivul, că turcizmele și grecizmele lor, sunt vorbite de cel puțin 5 milioane de oameni, pe când provincializmele d'n Ungaria — adeseor, foarte frumoase arcaizme — sunt proprietatea a numai 2—3 milioane de români. Țipând așa, ei rătăcesc amar. Nici odată nu cauți mărirea izvorului, din care obârșește apa, ci bunătatea apei »în sine«.

Judecata lor va mai fi și superficială. Adese mi-s'a întâmplat, că unele cuvinte, ce le auzisem mai rar pe la noi și le socoteam prin urmare de provincializme, mai târziu le găseam și în Munții-Apuseni și în Bănat și la Crengă. (Trebuie să știți, că eu sunt de lângă Cluj.) Bunioară bănetenismul: de-a-fitea, (inzădar) se aude și pe la noi. A budului* (a alungaa. goni) se zice și la noi și în Maramureș și în Moldova. Fraza: mi-e tare de banii ăștia = imi sunt foarte urgenți, foarte necesari, ai s'o întimpini pretutindenii!

Asemenea cuvinte și expresii dau limbei o variație și fineță în nuanțe, ce — mărturisirea nu ne strică — nu se prea îndeasă în *graiul nostru literar*. Poftim și încercați a traduce din limba germană ori franceză, și o să vă convingeți repede despre adevărul afirmării mele! Inc'odată: numai *limba noastră literară* suferă de acelea neajunsuri. N'avem, decât să ascultăm un țeran, sfătos (despre aceștia se zice la noi că vorbesc

— Noi, care prin înființarea și potrivirea acestei foi la curentul literar modern, anume am avut de gând să abatem preoțimea noastră de la limba obicinuită deea, care este o rătăcire foarte păgubitoare pentru biserica noastră, simțim o foarte mare mângâiere putând pune cuvântul de autoritate al unui episcop ca sprigin al intențiunilor noastre. De aceea credem, că clerul nostru va înțelege că dacă *cuvântul* este *arma* lui cea dintâiu, să învîrtă de măiestrie modernă aceasta armă, și cu graiul, și cu condejul.

— **Ne trebuie statistice** cari să ne arete cât mai lămurit starea noastră, țaria și slăbiciunile de cari bolim, pe terenul agriculturii, comerțului, industriei ș. a. Pentru ca să putem pune temelie unei economii naționale cu sate înfloritoare, cu orașe în cari să ne avem comerțianții și industrieșii noștri, trebuie să cunoaștem cât mai amănunțit, din date strănse cu multă băgare de samă, averea în brațe, în pământ și în bani ce ne stă la îndemână. Strângerea de date statistice, cel mai bun mijloc de cunoaștere, începe să preocupe și lumea noastră. »Tovărășia« din Hunedoara, foae ce stăruie cu multă pricepere pentru împământarea la noi a tovărășiilor și înșoțirilor de orice soi, a făcut nu de mult propunerea, ca băncile și foile noastre să se îngrijască de adunarea acestor date, și a arătat și chipul cum, nu cu multă trudă, s'ar putea săvârși acest lucru bun. Așteptăm ca băncile noastre, cărora le cade în primul lor această sarcină, se pornească cât mai curând ceva în direcția aceasta. — Foile noastre, cari alătura cu băncile sunt singurele mijloace vii de luptă ce le avem, folositor lucru ar face dacă și ar deschide coloanele cu mai multă stăruință acestei însemnate întrebări. În vreme ce atâta hârtie se prădează pentru scărmanarea unor lucruri netrebnice ar fi bine să se încingă discuții cu mai multă pricepere în jurul temelor ce ating de aproape viața noastră înșasi.

— **Predicile lui Petru Maior** au provocat, un fior de bucurie și însufletire în clerul românesc. Câți au ajuns să le vadă, să le guste, în haina cea luminoasă a literilor străbune, parcă li-s'ar fi făcut o descoperire; parcă ar fi înviat din morți marele titan, ca să grăiască epigonilor de noi, și să ne învețe cum să grăim poporului. Editorul cărții a primit mulțime de felicitări, din acest prilej, din cari, ca niște dovezi a impresiei, ce face P. Maior și azi, eată spicuim câte-va.

»Hotărrea ce ați luat de a reinvia din negura trncutului ideile bogate și cuvântările cele frumoase ale lui »Petru Maior«, cele până azi neintrecute pe terenul literaturii noastre bisericesti, e vrednică de toată lauda și.....« (V. M. din M. Fr.)

Nu vă pot lauda în de ajuns idea de a eda aceste predici, decât cari mai potrivite pentru popor în limba română nu am cetit. (V. R. din T.)

Mă bucur din suflet pentru apariția acestor broșuri de mare folos; gratulez. (V. A. din M. D.)

Predicile lui P. Maior le-am dorit pe la noi, Numai prin bis. gr.-or. am văzut din celea de morți... (scrie un preot de vr'o 60 de ani.)

»Din tot sufletul vă felicit pentru minunata idee de a pune sub tiram predicile fericitului P. Maior. Eu încă de pe când eram în seminar miam fost decopiat câte-va din originalul aflător în biblioteca noastră de acolo (Budapesta.) Acum mă simțesc foarte fericit a-le putea avea toate la îndemână tipărite cu litere noue, pentru acea mă și grăbesc a trimite... Cred că pretutindenea vor afla o primire foarte călduroasă, căci într'u cât cunosc și eu predici în limba noastră nu au păreche ca să li-se ase-

cu alcamuri, adecă cu fraze) și vom lua de samă, câtă mlădiere se poate da propoziției românești și cât de în multă formă se pot împerechia cuvintele noastre pentru a exprima cele mai neobișnuite noțiuni, ori tot în noue și noue chipuri noțiunile de toată clipă! Veșnic imi pare rău, că memoria omului e un fonograf din cale afară imperfect, când stau de vorbă cu un astfel de om, adevărat stup de vorbe maestre.

În resumat, imi vine să cred, că toate provincializmele noastre, afară de barbarizmele mai proaspete, nici nu sunt provincializme, la adecă. Cu mai puțină pripă, ele s'ar putea găsi în tot ținutul, și aceasta ar fi pentru ele un drept de existență, de a deveni comoara comună tuturor. Că în cutare provincie nu le cunosc cărturari, cu toate că se găsesc, poate schimonosite nițel, nu e motiv de a le respinge din capul locului sub cuvânt, că sunt încă prea puțin în uz, pentri, a putea ajunge întrebuintate de obște. Ele nu su pot cântări decât după frumseța și după neceșitatea lor. Fără îndoială, limba noastră literară nu va fi deplin formată, și mai presus de toate, nu va fi unitară, comună, a românilor de pretutindenii până când nu vor fi cuprinse în ea toate particularitățile dialectale, desăvârșite dacă e nevoie.

Eu și un prieten al meu din județul Mehedinț, România, ne-am pus și am adunat particularitățile dialectale din ținuturile noastre. Asemănându-le, identitatea ce iutr'una o întălniam, ne-a uimit foarte. O să-l uimească de sigur și pe d-l Zamfirescu, când le vom da la lumină, drept dovadă. În curând.

Sever C. Dan.

mene. În acestea nu sunt fraze banale, ci cum zice și el chiar »măduhă«. Vor fi un bun sfetnic pentru misiunii nostri, cărora după ce le ați arătat calea, acum le dați și un bun tovarăș de drum.« (N. Z. d. U.)

— **Pentru îmbunătățirea foții,** — în »Tele graful rom.« din săptămâna trecută, dovedindu-se mai întâi sterilitatea acesteia cu câteva poesii bălțate, — se face propunerea de a se da reproduceri mărturisite din scriitorii nostri mai de samă. În foaia noastră mai de multe ori am stăruit asupra acestui lucru, încreștând pornirea bună a câtorva foi de ale noastre, cari au învednicit cu reproducere pe cei mai buni scriitori ai noștri. Și o zicem și acum: decât bucăți originale slabe și săci și decât traduceri rele și pospăiate, mai bine reproduceri din scriitorii cari scriu și povestesc așa cum o cere inima și sufletul nostru românesc. Se pare, că asupra acestui lucru vrea să stăruie și »Unirea« într'un articol ce-l dă'n nrul mai proaspet.

„VALLE DI POMPEI“.

— Un capitol din noua carte. »Roadele milei creștinești«. —

În valea cea minunată ce se întinde spre meazăzi de la Vezuv, nu departe de orașul industrial Scafatti și de ruinele vechiului Pompei, să află azi un orașel numit »Valle din Pompei« poreclit și »orașul evlaviei și binefacerei«. Nu de mult, pe la anii 1860—1870 aceste ținuturi erau locuri de spaimă și groază. Pe aci înfricoșatul brigant Pilone, cu banda lui grozavă, își petrecea în deplină siguranță, săvârșind faptele cele mai fioroase. Iar după ce fu ucis acel bandit, aceasta vale pururea verde remase cuibul tâlharilor, cari făceau pe aici drumul nesigur și temut de toți călătorii. Prin urmare nici nu e mirare, dacă locuitorii cei puțini, cari se mai aflau în aceste locuri de spaimă, — de altmintelega în ceea ce privește frumseța naturii »un colț de rai pământesc«, — erau cu totul separați și părăsiți de lumea civilizată și se aflau în mizeria și neștiința cea mai completă în ceea ce privește cunoașterea datorințelor cetățenești și a învățăturilor religioase și morale.

În luna lui Octobrie 1872 venind în aceasta vale, spre a petrece câtva timp, avocatul Bartolo Longo, fu cuprins de mirare văzând, cum acești oameni erau lipsiți de cunoștința principiilor celor mai de lipsă ale religiei creștine. Erau oameni de aceia, cari în viața lor nu se împărtășiseră cu s. Taine, ba erau și de aceia cari nu știau să-și facă nici măcar semnul sfinteii cruci.

Acestui bărbat — ales de Prevedința dumnezească ca un binefăcător al nefericiților — i-a succes, în bună înțelegere cu soția s'a, contesa Mariana de Fusco, și cu episcopul de Nola, făcând apel la întreaga lume creștină, a ridica în Valle di Pompei nu numai o biserică, un altar, pe care credincioșii acelor părți părăsite să aducă jertfă lui Dumnezeu, ci a ridica un templu, închinat sfintei Fecioare Maria, atât de măreț și impozant, încât la anul 1891 — după 18 ani de edificare continuă — fu înălțat la cinstea supremă: de *biserică pontificală*, aparținătoare deadreptul jurisdicțiunii scaunului papal din Roma. Aceasta biserică a devenit »sanctuarul operelor de binefacere«, ea este azi un izvor nesecat al ajutoarelor, prin cari se alină durerea și suferințele celor nenorociți. Aceasta biserică măreață — zidită cu o cheltuială de peste 5 milioane de Lire — a devenit locul de pelerinaj nu numai pentru credincioșii bisericii apusene din Italia, ci pentru întreaga lume catolică, cari cu sutele de mii aleargă în Valle di Pompei spre a admira »operele de binefacere« izvorite în aceasta vale ca din pământ, aducând laudă, mărire și mulțămită lui Dumnezeu.

Ce transformări mare prezintă priveliștea acestor locuri istorice ochiului cercetător, care cunoaște povestea și tristul trecut al vechiului Pompei. Ce deosebire grozavă e între *cultura păgână* și între *civilizațiunea creștină*. Într'un timp, la o diștanță foarte neînsemnată de la orașul cel răsărit ca din pământ de azi, dela acest loc al binefacerilor, un popor întreg privia cu ochi surizânzi la mizeria altora; ba, setos de sânge se desfăta întru privirea cea înfiorătoare simțului omenesc de azi, adecă privia cu sânge rece, cum fierele selbatice sfășiau în bucăți pe sclavii aruncați între ele, și cu cât scena era mai înfiorătoare, cu atât mai vioroase erau aplausele frenetice. Pecând azi, în acelaș loc strănepoții aceluiaș popor au ridicat aici templuri, nu cu scopul de a se delecta întru durerile și suferințele altora, ci pentru a compătimi și a ajutama pe deaproapele lor în suferințele și durerile sale; a îndrepta spre calea moralei și a virtuții acele ființe, pe cari soarta lor cea tristă și nefericirea părinților lor i-au aruncat atât de timpuriu în brațele mizeriei.

Baronul A. de Claye, redactorul șef de la *Moniteur Universel* și colaboratorul parizian al jrnalului *L'Eclair du Midi* cercetând acest loc al binefacerilor, cu ocaziunea congresului presei ținut la Roma, își reasumează impresiunile sale asupra vechiului și noului Pompei într'un articlu publicat

*) Are sens particular: a șicana pe cineva atâta vreme, până îl scoți de oare unde.

in *L'Eclair du Midi* sub titlul „A Naples“ din care reproduc aici următoarele părți mai însemnate:

„În primul loc țin se pomenesc marea biserică a „Rosariului“ (mătanile) în *Valle di Pompei*. Aci se cinstește o icoană a Maicii Preceste. Minunile sunt numeroase. Pelerinajul, ce se face aici este cercetat de poporul din aceste ținuturi neapolitane, în cari credința creștină catolică, mai ferbinte ca în alte părți în manifestațiunile sale, este totdeauna mai vie și mai lucrătoare. Nenumărate obiecte, date din vot, împodobesc pereții strălucitului sanctuar. Aci se dau concerte de muzică sacră, cari cu tot dreptul sunt vestite.

Alături, la o parte, dl avocat Bartolo Longo, întemeietorul orașelului *Valle di Pompei*, a înființat o largă fundațiune, în care sunt adunați copiii celor întemnițați. Acești bieți copii părăsiți, primesc aci o creștere religioasă; ei sunt obiectul unor îngrijiri foarte părintești.

Ce deosebire isbitoare între învecinatul Pompei, și acest nou Pompei. Acolo se ved urmele civilizațiunii rafinate dar cu totulul păgâne. În aceste vile strălucit împodobite, alături de stăpânii lor, cari nu cer vieții de cât numai plăceri, sunt mulțime de sclavi, cărora de drept și de fapt, li-se tăgăduiește vrednicia de om, și trăiesc într-o adevăr o viață dobitoarească. Cel puțin o jumătate a omeniei era robită celeialalte jumătăți. Aproape de aici erau locurile de pești unde un vestit iubitor de mâncări alese își hrănea cu carnea sclavilor: sei *mrenele* menite pentru masa sa bogată.

Trebuia se vină creștinismul pentru ca se proclame noțiunile de libertate și frățietate a oamenilor, pentru ca să desrobească pe cei robiți, pentru ca să slobozească conștiințele.

Între amintirile anticității acesteia, aspră cu cei umiliți, nemiloasă cu cei slabi, și între aceasta fundațiune creată anume pentru copii celor din robia temnițelor, contrastul — este de o deosebită elocvență. În acest contrast se cuprinde o întreagă apologie a creștinismului“.

RĂVAȘ DE LA ORAȘE.

Viena la 5 Faur 1906.

Țăranul e talpa țării, zice o vorbă din bătrâni. Dacă tâlpile casei se putrezesc, toată casa se dărimă. Deci dacă se prăpădește țăranul, nici țării nu-i merge bine, sărăcesc cu toții, și vin năcazuri peste capetele tuturor.

Și țăranul român e pe cale rea. Nu numai cu economia stă rău, fără începe a umbra și altfel pe căi rele, cari îi strică mintea și-i aduce neliniște în casă.

Cu economia stă rău, nu numai pentru-că anii din urmă a fost o bătaie dela D-zeu, ci mai ales de aceea, că e încărcat de datorii, și mult-putinul, ce i-l'a dat D-zeu, nu-l știe griji. Ar fi bine, dacă s'ar scrie în gazetele noastre totdeauna, când se licitează câte o avere în vre-o comună, și atunci am vedea la sfârșitul anului, că neamul românesc a pierdut în anul trecut atâtea sute de iugăre, și de cumpărat n'a cumpărat nici a zecea parte din cât a pierdut. Sunt oameni gazde, domni mari, și din Români, cari cumpără, și mai ales băncile fac câștig mare din astfel de licități, dar pierderea tot e cu mult mai mare decât câștigul acestora, căci la astfel de licități rămân familii întregi pe drum, lăsați în mila oamenilor. — Și să socotim oare câte sute de mii de floreni e dator poporul nostru, și că din acelea nu plătește din capital mai nici unul, se îndestulește cu aceea, plătească camăta și »cartea roșie«, și pentru osteneală la agent. Aici în Austria nu e iertat să se plătească și agenții atâtea bani, și măcar că oamenii sunt cu mult mai pricepători la economie, și mai cruțători de bani, și tot e mare primejdia datoriiilor pentru țărani.

Aici însă lucră preoții și învățătorii și ceia-alți oameni cu carte mai mult pentru popor, ca și noi acasă. Aici țin adunări și-l luminează și într'un chip și într'altul. Li spun, cum să-și lucreze pământul, cum să-și cruțe averea, cum să iei bani împrumut, ca să nu dea camăta multă.

În săptămâna trecută au întemeiat deputații și de popor de aici o societate, care are de scop să dea sfaturi și să-l ajute pe țăran în toate nelegiuirile lui. Să-l lumineze, ce drepturi are, ca să-l poată purta de nas toți nădrăgarii, și să-l ajute cu bani ca pe o vită. Să-l învețe cum să umble cu banii luată împrumut, și să-i mijlocească împrumuturi cu mai mică camăta. Să-l îndemne, să ție la datinile creștine străbune, cari sunt fala tuturor popoarelor. Să-i dea sfaturi, pe

nimica, în toate lipsele lui, așa încât țăranul nu va mai trăbui să pună dintăiu un floren ori doi pe masa avocatului, ca acesta să-și deschidă gura.

De ce n'ar putea face oamenii și la noi o astfel de societate, căci bine ar prinde tuturor, și mai bine ar prinde țăranului român, care zi de zi sărăcește, și se lapădă tot mai mult de datinile străbune, creștine și române?

Unchiul Iob.

Restanțierii sunt rugați a-și plăti abonamentul în timpul cel mai scurt, altfel vom fi siliți să le sistăm trimiterea foil.

DE PESTE SĂPTĂMÂNĂ

— Pentru masa stud. acad. din Cluj au contribuit: Dl Mihail Făgărășan din Teure 10 cor. Dr. Izidor Marcu, canonic metrop. 20 cor. Alesandru Mocsonyi 50 cor. I. Voda Ormeniș 5 cor. Dr. Alesandru Vaida 20 cor.

Dl Vasile Boneu beneficiat la masa acad. a colectat din Brad suma 22 cor. dela Domnii: Vasile Boneu profesor 5 cor. G. Părău dir. g. 2 cor. Dr. I. Papp adv. 2 cor. I. Cutean comerciant 1 cor. A. Bogdan preot 1 cor. T. Suci profesor 1 cor. Dr. Tiberiu Tina medic 1 cor. Vasile Damian profesor 1 cor. L. Catiun negustor Baia-de-criș Nic. Timbuș 1 cor. Dumitru Maniu hotelier 1 cor. Ioan Împărat 1 cor. Fejér Aron 2 cor.

Dr. Iuliu Florian, rectorul mesei.

— Patriarhul vrând să înlocuească mitropolii. Se asigură din Constantinopol, că patriarhul *Ioachim* III. stă la îndoială de a numi pe noi membri ai sinodului, cari trebuiau să fie numiți îndată după Bobotează. Patriarhul ar vrea să câștige timp spre a transfera pe câțiva mitropoliți și a face astfel cu puțință intrarea partizanilor săi în sinodul din Fanar. Se zice într'adevăr, că mitropolii din Janina, Smirna și Amassia vor fi probabil înlocuiți prin cei din Trebisonda, Drynopolis și Nonitza, din cauză că sunt adversari ai patriarhului. Astfel apoi dânsii nu vor mai face parte din Sinod. O Fanar, Fanar... («Tel. Rom.»)

— Sporirea populațiunii în Ungaria pe 1905 a fost cu 84.000 suflete mai mică, decât în anul 1904. Intristătoare semn!

— Manevrele pe anul acesta nu se vor ținea, din pricina stărilor încurcate din țară, de doi ani nu s'au mai putut face asențări și ofițerii au destul de lucru cu învățarea rezerviștilor suplinitori și a recruților pe 1905, cari poate vor fi înrolați pentru anul acesta.

— Pe sama bisericii gr.-cat. din Zorlențu-mare frunțașii economi Ioan *Gugia* și *Dimitre Beg* au cumpărat un policandru frumos în preț de 170 cor. D-zeu să le răsplătească.

— »Lăpușana« e numele unei bănci noue, ce e plănuită să se înființeze în Lăpușul-ung, cu un capital de 200.000 cor.

— »Calicul Nr. 2.« din cauza morbului redactorului nostru nu apare la termenul prescrist. Administrația Calicului;

— Pentru ridicarea țărănimii din România, s'a pornit de o vreme încoace o mișcare imbu-curătoare. Se știe, că moșiile boierești sunt încăpute partea cea mai mare pe mâna arândașilor greci și jidani, cari storc de un capăt și puterea pământului și pe țărani. În lipsa unor bănci bine rânduite cămătăria jidovească a sărăcit grozav țărănimea de dincolo. — Pentru lecuirea acestor boale și pentru mântuirea țărănimii din ghiarele străinilor fără suflet, de o vreme încoace se dau îndemnuri pentru alcătuirea de *tovărășii sau obștii sătești*, cari să iei în arândă moșiile boierilor, ca în chipul acesta pământul să ajungă în mâinile țărănilor. În toate colțurile țării țărănimea se alcătuiește în astfel de *tovărășii*. O altă mișcare, tot așa de binefăcătoare pentru țărănime, e și mișcarea pornită de *băncile populare sătești*, cari au să ajute pe țărani în toate întreprinderile lor economice. Numărul acestor bănci în timp abia de doi ani, s'a ridicat la vre-o 2000. Nădăjdum, că în chipul și pe calea pornită se va ridica starea satelor de dincolo, a căror înflorire o să aducă pentru România și ne-atârănarea economică.

— Mai mulți Greci din România, descoperindu-se că ajută pe sub mână bandele din Macedonia și că fac parte din comitetele acelor au fost espulzați în zilele trecute. Numărul celor alungați e de ore-o șapte Cercetările decurg, se crede, că se vor face și alte espulzări.

CĂRȚI NOUE ȘI REVISTE

— *Revista Idealistă*. Director Mihail Holban; prim-redactor N. Vaschide. An. III. tom. IV. nr. 12, 1905. Abon. 30 lei pe an. Redacția și administrația Mogoșești (prin *Mihăileni*) județul Drohoi.

De o vreme Răvașul a fost onorat de mai multe reviste literare din România cu schimbul; între acestea și *Revista Idealistă*, pe care o pomenim în locul cel dintăiu, nu numai pentru că e de o vîrstă cu foaia noastră, nu numai pentru că a fost cea dintăiu și unica revistă anunțată cu simpatie în cel dintăiu număr al «Răvașului», ci mai ales pentru fondul serios, ce reprezintă, și pentru calmul, cu care tratează chestiunile. În nrul din urmă (Decembrie) d. *Mih. G. Holban* tratează foarte calm polenica violentă a diferitelor curente literare din România, punând față în față, mai ales »*Curentul Nou*« din Galați și »*Sămănătorul*«. De abia din acest articol cunoaștem programul ce profesează acest nou curent, dușmănos de moarte curentului național, în senzul frumos și nobil al cuvîntului. D. Holban înșiră în 8 puncte programul »curentului nou« dela Galați și în parte îl admite, în parte ba. Il admite se vede în cât, cu numele, se apropie de *Rev. Idealistă*, urmărind ca țintă »cultura sufletească«, »moralitatea«, »cinstea și idealismul«. Dar respinge partea cealaltă »*internatională și socialistă*«, ar fi putut zice »*renațională*«, pentru că »*Curentul nou*« pune cinstea și idealismul în locul »cuvintelor de patriotism și naționalism«, și-și bate joc de »*legea strămoșască*« reclamând pentru »*intellectualii*« — libera cugetare

E bună critica ce i-o face d. Holban și prin care se apropie de tot de *Sămănătorul*, totuși, contrar premiselor — în fine înclină mai mult spre *Curentul nou* și declară chiar, că *programul* lui »în trăsături generale« îi este simpatic.

Cetitorul obiectiv al articolului »*Curentul naționalist și curentul idealist în literatura noastră*« așa se instituează — nu va admite concluzia aceasta a autorului, din contră va perhoresca »*curentul nou*« și va îmbrățișa cu mai multă iubire încă *curentul Sămănătorului*, care dacă nu e de ieri-alaltăieri, e veșnic vechiu și veșnic nou, prin ideile românești și creștinești, cu care se brănește.

Interesanti sint și articoli: *Chestiunea petroliferă* în raport cu *problemele noastre sociale* de St. Antim; articoli d-lor Vaschide și Vircol, și reviste politice, în țară și străinătate, ale d-lui Holban.

— *Roadele milei Creștinești* — Noue așezăminte de îndreptare morală — de Teodor Câmpianu. Cu prefață de editorul Dr. Elie Dăianu — 8° mare, 192 pag. 30 ilustrații. Aiud 1906. Tipariul cel mai frumos pe hârtie velină, lucru ce face onoare atelierelor tipografiei din Aiud. — unde s'a tipărit; poate e cea dintăiu carte mai mare ce s'a tipărit românește în Aiud. — Despre cuprinsul cărții lăsam să vorbească alții, siguri fiind că va atrage atențiunea oamenilor gânditori. Noi reproducem ca model opărticică în nrul acesta, și încheiem cu dorința, esprimată de editor, fie ca să se înființeze și la noi un institut pentru orfani, măcar pentru orfanii naturali, dacă nu pentru orfanii legii, pentrucă un astfel de institut lipsește cu desevîrșire. Venitul ce ar rezulta după acoperirea speselor, și ofertele benevoale, se vor depune ca temeiul unui fond pentru orfanotrofii. Prețul 3 cor. (în România 4 lei) plus portu postal 30 fil. Se poate procura de la Răvașul, unde se primesc și oferte.

Procedura lui Scott

cu stoarceea unsoarei de pește dă cunoscuta emulziune a lui Scott. Numai astfel ajunge unsoarea de pește la adevărată valoare, fiindcă face accesibilă pentru oricine puterea vindecătoare și nutritoare probată, întărește organismul și-l face rezistent contra morburilor mai bine de cât untura de pește.

Emulziunea lui Scott e gustoasă și foarte ușoară la mistuit. *Emulziuna lui Scott* constă din unsoare de pește medicinală din Norvegia amestecată cu hipofosfiți de var și natriu.

pesarul cu batogul cel mare e semnul de garanță al procedurii veritabile a lui Scott.

Se capătă în toate farmaciile.

Cu provocare la această foaie, trimițând înainte 75 fil. în marce postale, servește cu sticlă de model

Dr. Budai Emil
»Városi gyógyszerár«
BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.
Prețul sticlei originale Cor. 2-50.

— *România ilustrată*, revistă de familie, apare odată pe lună. Director I. Russu Abru-

Cui îi place să-și îmbrace copii frumos și ieftine dela
Stein S. és Trsa, deposit de haine pentru copii, Cluj, Mátyás király-tér Nr. 1.

Haine pentru fetițe dela 1—14 ani cu 1 fl. și mai sus. — Hain pentru băieți 1—14 ani 1 fl. și mai sus. — Căpături 1—14 ani dela 2 fl. în sus. Pălării, căpșoane, șurțe, rochițe, albituri, ciorapi în mare alegere. — Aci se pregătesc corsete după măsură în cele mai noue forme. (79) 21

deanu, secr. Al. Antemireanu. Abonament 24 lei. Red. și Adm. București str. regală. —

An. IV. nr. 1 apare bogat, ilustrat, cu repri-viri asupra înființării și vieții de 4 ani a revistei. Se remarcă articoli: *o vizită la Sarmiseghetuza* de Take Ionescu. Comuna Reșinari, cu ilustrații, de N. Istrate.

— »Luceafărul« nr 2 din 15 Ian. v. 1906, e tot la înălțimea numerilor de mai nainte. Cuprinde mai multe ilustrații din pictura d-lui Smiegelschi. »Invierea« lui Goga, cu care se începe al doilea volum, e mărgăritar de frumusețe; în »Iubirea« lui Agârbiceanu, pe lângă notele de frumusețe și farmec în povestire, surprindem aceeaș scădere a povestitorului nostru: de a da amănunte, cari n'ar avea ce căuta.

— »Sămănătorul« nr. 5. din 29 Ian. v. 1906, continuă cu articolul d-lui Iorga despre: »Ce este România în mișcarea culturii românești?« arătând raportul nostru al ardelenilor cu marele curent cultural. Numărul cel mic al celor ce cunosc acum România, se va spori fără îndoială, în urma puternicelor avânturi literare, ce ne vin de dincolo, cari își strecoară lumina și căldura în inimile tot a mai multora.

Poșta redacțiunii.

Rediu. Ne scrii, că Tit Orosfăian înv. în Rediu nu se află acolo. N'ai face bine să ne spui că unde se află și că până acum cine a primit foaia, căci din abonamentul pe 1903, 1904 și 1905 nu e plătit nimic?

Dlul Z. R. în *Pogăceauă*, cursulde cantori în Cluj, de se va ținea, se va vesti înainte în foaie.

Oradea mare. Abonamentul pe 1905 vi-e plătit tot, ce ați trimis e pe 1906. Poate s'a făcut ceva greșală.

Vingard. Sunteți în restanță cu abonamentul pe 1905.

»Imblătitul« se face bine; dar îl vom păstra până în spre vară, la sezon. Până atunci nădăjduim să mai vedem astfel de icoane dela țară. Am dori să știm ce ai cetit mai cu drag și ce cetești acum cu plăcere?

Cyalăr. Cu abonamentul sunteți în restanță din I/VII 1904 pînă acum.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de contabil al doilea la institutul de credit și economii »Economul« în Cluj, se escrie prin aceasta concurs cu termen de 28 Februarie 1906.

Salariu anual K 1800 — solvind în rate lunare anticipative fără alte accesorii.

Postul se ocupă deocamdată interimal pe un termen de un an.

Direcțiunea.

Credit personal!

Cu și fără garanțe pentru ofițeri, preoți, angajați de curte, de stat, pentru angajați privați, pentru învățatori, neguțatori, meserieși, aplicați comerciali, pentru dame cu drept de pensiu și pentru privați de ori ce categorie pe un timp de 1/4—25 ani, fiind a se replăti sau în rate tunare, sau la fiecare pătrar sau jumătate de an, când capitalul și camăta deodată se solvesc!

Specialitate: Credit personal în senzul anchetei din Paris-Viena (capitalizarea lefei.)

4%!
4%!
4%!
4%!

Credit real!

dela 300 cor. în sus pe locul I. II și III. pentru posesori de realități, de pământuri, de camete de case provinciale, de vile, de fabrici, de băde mori, de izvoare minerale și de alte izvoare, pentru posesori de ocne de peatră și or cefel de proprietăți în mărimea de a 3-a parte a valorii prețuite.

Credite pe zidiri!

Pe zidiri de ori ce fel solvibile în 2—3 rate conform stadiului încare se află zidirea.

Convertirea datoriilor la privați și la bănci.

Escompturi de cambii și reescompturi și schimb de accept pentru comercianți! Noi pregătim și finanțăm planuri pentru întreprinderi, cari au să se înființeze. Primim aprecieri tehnice și geologice prin oameni de specialitate. Ne ocupăm de transformarea întreprinderilor existente în societăți pe acții.

Lucru de tot real! Resolvare repede și discretă prin institute din țară și prin institute anglo-franceze de prima clasă.

Referențe prime! 7—12

Cereți prospect!

Pentru răspuns să se alătore marcă postală!

Meller L. Egyed
Budapest, V., Váci-körút 26.

Fiecare damă

6—6

află la mine câștig lateral prețios cu lucruri de mână, lucrul se dă în ori ce loc! Prospect cu modele gata se trimite pentru 30 fil. (în marce) Regine Beck. Viena XX., Brigittenauerlande 28.

Weisz & Comp.

Atelier și magazin
de haine pentru bărbați și copii.

Cluj, Strada Deák Ferencz nr. 9.

Reintorcându-mă din călătoriile pentru cumpărările de toamnă, îmi iau îndrăzneala de a atrage luarea aminte a p. t. public și părinți asupra prăvălii și magazinului nostru bogat, provăzută cu haine de bărbați și de copii, fiind în stare de a efectui și cele mai delicate comande.

Mare magazin de țesături engleze și scoțiene. Magazin mare de haine gata din pregătire proprie, de blănării și de bunde de oraș și de călătorie, paltoane sport și daneze de piele și alte mărfuri aparținătoare acestui ram.

O singură târguială de probă poate încredința pe ori-cine despre aceea, că firma noastră e cel mai bun și mai ieftin isvor de cumpărare.

Cu stimă cere părtinirea prețioasă a p. t. public

(82) 13—20

Weisz & Comp.

„THE STANDARD“

— fondată în anul 1825. —

Efectuește **asigurări pe viață**
pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incaso anual	Avere proprie
Cor.: 34,600.000	Cor.: 274,000.000
Dividende solvite	Despăgubiri de viață
Cor.: 170,000.000	Cor.: 570,000.000

Agentura generală pentru Transilvania:

Cluj, Strada Ferencz-József Nr. 17.

Filiala pentru Ungaria:

Budapesta, Strada Kossuth-Lajos nr. 4
în Palatul Standard. (Casa proprie).

Centrala generală:

Edinburg. (Anglia).

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.

Vindecă și înviorează pe lângă garanțe.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuițuri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftel de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« de oare-ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreat și cercetat. Deja etfinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. folosibil la morbuiri cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,
V., strada Vadasz 42 G. colțul
strada Kálmán.

8—52

LUCEAFĂRUL

Institut de arte grafice și editură, Budapesta
IV. strada Molnar Nr. 10.

Editează:

»LUCEAFĂRUL«

revistă pentru literatură și artă, cea mai răspândită și îngrijită revistă ilustrată românească. Apare de 2 ori pe lună, avind de colaboratori cei mai distinși scriitori români.

Directori: A. Ciura, O. Goga, O. C. Tăslăuanu:

Abonament: Ediția simplă: 1 an 12 cor. 6 luni 6 cor. Ediția de lux: 1 an 20 cor. 6 luni 10 cor. Pentru preoți săraci, învățatori și studenți: 1 an 7 cor.

»Nuelușa« revistă umoristică și satirică ilustrată. Apare în mărime de cel puțin 12 pag. ilustrate bogat.

1 an 8 cor. 6 luni 4 cor. Pentru preoți săraci, învățatori și studenți 1 an 6 cor. 6 luni 3 cor.

Volume ed. »Luceafărul«

O. Goga:	Poesii	2 cor. — fil.
»	» (ed. de lux)	3 » — »
I. Agârbiceanu:	Dela Țară	1 » 50 »
I. Ciocrlan:	Traul nostru	1 » 50 »
A. Ciura:	Icoane	1 » 20 »
Z. Birsan:	Ramuri	2 » — »
M. Gorăii:	Nuvele	1 » — »
Révai K.:	Coșbuc Kötteményei	1 » 50 »

— Porto pentru 1 volum 10 fil. —

»Ilustrate« cu motive românești, seria de 20 bucăți 1 c. 20 fil. franco.

»Concepțiunea Mariei« — »Madona Sixtină«, două tablouri artistice, franco, 1 cor.

Diplomă de laudă dela expoziția internațională industrială din Paris 1886.

Distins cu 9 medalii.

Distins cu 9 medalii

SESZTÁK JÁNOS

5—10

Are atelier de pictură pe porcelan, pe majolică, pe sticlă în Cluj. Str. Jokai Nr. 2. (Casa grofului Rhédey, față în față cu hotelul New-York.)

Pregătește picturi și deseme de probă pentru lucru femeiesc de mână; pe pânză, pe mătasă de catifea ș. a., mai departe face întregire de chipuri și lipire pe porcelan, pe majolică și pe sticlă, asemenea dă și instrucție amatorilor în tofelu de pictură.— Preoții cari vor face comande pentru zugrăvirea de biserici vor fi favorizați.

Mare medalie de argint dela soc. de industr. din țară

Institutul indigen de asigurare

Fondat la 1868 »Transsylvania« Fondat la 1868

se recomandă pentru încheierea de Asigurări de foc și asupra vieții, de rente, zestre pe cheltuelile înmormântării etc. în toate comunațiile și cu tarifele cele mai ieftine.

Valori asigurate: 105 milioane cor. Despăgubiri prestate: 7 milioane coroane

Sfaturi în toate afacerile de asigurare se dau fără nici o cheltuială.

Acusitori buni se caută în condițiuni favorabile.

Agentura generală în Cluj, Emketér 16

Asigurări se pot face la »Economul« la Agentura »Transilvaniei« în Cluj.

»Călințarul dela Cluj.«

pe 1906.

Despărțământul »Cluj« al »Asociațiunii« scos în biblioteca sa nr. 3. un călințar admirat pentru popor.

Costă numai 7 cr. (14 fil.)! Cuprinde tot ce au alte călințare bun și folos, pe lângă aceea o lectură plăcută de învățatură. Relevăm:

Plugarii, poesie de O. Goga.

Grivița de M. Sadoveanu.

Serbările dela Sibliu. (descriere populară)

Sfaturi înainte a legii.

Sfaturi împotriva beției etc.

Călințarul e împodobit cu multe chipșurmoase și e netăgăduit

cel mai etfin călințar românesc.

Conducătorii dela sate ar trebui să cumpere cu zecile și sutele și să-l lățească în popor.

Cel ce știe cetl negreșit să-și cumpere

Călințarul dela Cluj.

La administrația »Révașului« se află:

Cartea Durerii, de E. Bougaud. Prețu legată eleg. 2 cor. 50
broșurată 1-50.

Ep. P. P. Aron și D. Novacovic
de Dr. Bunea. Prețul 4 c. 50 f. plus 20 fil. portu